

Filosoferen met kinderen

Enkele vragen om met de kinderen te filosoferen:

- Thais en haar broers werken regelmatig. Ook Luiz werkt veel op het veld, samen met zijn mama en papa. Aan de hand van de drie paspoorten ontdekken je leerlingen dat er zijn er heel veel kinderen die in Peru (moeten) werken.
 - Wat vind je ervan dat kinderen zoals Luiz en Thais werken?
 - Wat is werken? Wat is helpen?
 - Moet je thuis ook soms helpen?
 - Er zijn ook kinderen die er alleen voor staan en niet naar school kunnen omdat ze moeten werken. Wat vind je daarvan? Waarom is naar school gaan belangrijk? Zouden die kinderen ook dingen leren door te werken (bijvoorbeeld rekenen,...)?

Een filosofisch gesprek gaat net iets verder dan een kringgesprek. In zo een filosofisch gesprek wordt er iets geïmplementiseerd. Filosofen houden meer van problemen dan van oplossingen. De probleemstelling kan in een vraag geformuleerd worden. *Wat vind je ervan dat kinderen zoals Luiz en Thais werken?* is hier een voorbeeld van. Het is belangrijk dat verschillende opvattingen rond het thema (hier: werkende kinderen) scherp gesteld en verwoord worden. Bovendien heeft elke mening in een filosofisch gesprek zijn waarde. Toch wordt iedereen uitgedaagd om kritisch te zijn. Het onderzoek gaat verder zolang er afwijkende meningen over een thema zijn. Dit wil zeggen dat het onderzoek in principe nooit af geraakt. Het is aan jou als begeleider van het gesprek om het op een bepaald moment af te breken.

Interessante bijkomende vragen die je kan stellen nadat een kind zijn of haar mening gegeven heeft:

- ✓ Wat heeft persoon X gezegd? Kan jij dit (letterlijk) herhalen?
- ✓ (Waarom) Is dat zo?
- ✓ Wat vinden jullie hiervan?
- ✓ Wil iemand daar nog iets aan toevoegen?
- ✓ Denkt er iemand hier anders over?
- ✓ ...

Nuttige tips:

- ✓ Neem net als de kinderen een **vragende, verwonderende houding** aan.
- ✓ **Geef nooit je eigen mening.** Zelfs niet als de kinderen daar om vragen.
- ✓ Stimuleer de kinderen om tijdens het filosoferen **zélft ook vragen aan elkaar te stellen.**
- ✓ Streef een **maximale participatiegraad** na: iedereen komt minstens één keer aan het woord.
- ✓ Filosofer verder over vragen, die de deelnemers **zelf** hebben **bedacht** en geformuleerd indien ze van de oorspronkelijke vraag afwijken.